

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-35, e-mail: spvr@rada.gov.ua

ІСАЄВУ М.В.

Шановний Миколо Всіовичу!

У Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29.08.2019 № 19-ІХ в межах визначених повноважень розглянуто зареєстровану Вами електронну петицію, що не набрала необхідну кількість голосів, щодо відновлення незаконно скасованих пільг і компенсацій відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» в редакції 2005 року.

Комітет висловлює Вам вдячність за активну громадянську позицію щодо захисту прав громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

За результатами розгляду повідомляємо, що з електронною петицією, що не набрала необхідну кількість голосів, ознайомлено народних депутатів України – членів Комітету, які відповідно до статті 93 Конституції України мають право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України.

Також інформуємо, що з огляду на підвідомчість порушених питань, вказану електронну петицію надіслано до Кабінету Міністрів України для опрацювання та надання пропозицій за результатами її розгляду.

Про розгляд електронної петиції Вас буде повідомлено Кабінетом Міністрів України додатково.

З повагою

Голова Комітету

Г. Третякова

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Третякова Галина Миколаївна
Сертифікат: 12A1C72050EC68540400000C18C040003E80C00
Дійсний до: 21.06.2021 11:36:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-30/15-2021/129961 від 15.04.2021

476824

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-35, e-mail: spvr@rada.gov.ua

Прем'єр міністру України

ШМИГАЛЮ Д. А.

Шановний Денисе Анатолійовичу!

У Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29.08.2019 № 19-ІХ в межах визначених повноважень розглянуто електронну петицію громадянина Ісаєва М.В. від 21.03.2021, яка не набрала необхідну кількість голосів, щодо відновлення незаконно скасованих пільг і компенсацій відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» в редакції 2005 року.

Керуючись Законом України «Про комітети Верховної Ради України» та враховуючи повноваження Кабінету Міністрів України, надсилаємо вказаного листа для детального вивчення порушених питань та внесення пропозицій.

Про результати розгляду цього звернення просимо повідомити Комітет та заявника.

Додаток: на 2 арк.

З повагою

Голова Комітету

Г. Третякова

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Третякова Галина Миколаївна
Сертифікат: 12A1C72050EC68540400000C18C040003E80C00
Дійсний до: 21.06.2021 11:36:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-30/12-2021/129959 від 15.04.2021

476828

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № _____ від _____ Ісась М. В.

Шановний Миколо Всіовичу!

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством фінансів, Пенсійним Фондом України на виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 16.04.2021 № 16653/1/1-21 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів від 15.04.2021 № 04-30/12-2021/129959 розглянуло Вашу електронну петицію від 21.12.2020 (яка не набрала необхідну кількість голосів) щодо відновлення пільг та компенсацій громадянам, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, і повідомляє, що відповідь з порушеного питання Вам було надано листом Мінсоцполітики від 10.03.2021 № 1089/0/5-21/56.

Додаток: на 5 арк.

З повагою

Міністр

 Марина ЛАЗЕБНА

МІНСОЦПОЛІТИКА
1507/0/5-21/56 від 27.04.2021

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № _____ від _____

Ісасв М. В.

Шановний Миколо Всіовичу!

Міністерство соціальної політики в межах компетенції розглянуло Ваше звернення, що надійшло з Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів щодо соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (далі – постраждали громадяни), та повідомляє.

Щодо надання пільг

Законом України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” від 28.02.1991 № 796-ХІІ (далі – Закон № 796) установлено гарантовані державою компенсаційні виплати, доплати, види допомоги та пільги для всіх постраждалих громадян відповідно до визначених категорій.

Згідно зі статтею 63 Закону № 796 витрати, пов’язані з реалізацією Закону № 796, фінансуються за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством.

Фінансування видатків на соціальне забезпечення постраждалих громадян проводиться в межах коштів, передбачених законами про Державний бюджет України на відповідні роки за бюджетною програмою КПКВК 2501200 „Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (далі – КПКВК 2501200).

Мінсоцполітики як головний розпорядник коштів за КПКВК 2501200 забезпечує реалізацію соціальних виплат відповідно до затверджених бюджетних призначень.

Варто зазначити, що Законом України „Про Державний бюджет України на 2021 рік” від 15.12.2020 № 1082-ІХ видатки на КПКВК 2501200 встановлено в сумі 2 570,2 млн грн, що на 403 485,0 тис. грн більше порівняно з 2020 роком.

Таке збільшення дасть змогу забезпечити протягом 2021 року своєчасні гарантовані державою компенсаційні виплати постраждалим громадянам, доплати за роботу в зоні відчуження у розмірі 150 відсотків прожиткового мінімуму,

МІНСОЦПОЛІТИКА
1089/0/5-21/56 від 10.03.2021

виплати за щорічною та додатковою відпустками постраждалим громадянам, забезпечити санаторно-курортним лікуванням більшу кількість постраждалих громадян порівняно з попередніми роками, а також забезпечити харчуванням або виплатити компенсацію за харчування дітям з інвалідністю.

Разом з тим питання підвищення розмірів компенсаційних виплат постраждалим громадянам вирішуватиметься за умови збільшення фінансування програм соціального забезпечення осіб зазначеної категорії. При цьому варто зазначити, що збільшення видатків за КПКВК 2501200 вимагатиме додаткових витрат із державного бюджету, тому зміни до законодавства, пов'язані з виділенням коштів, потрібно запроваджувати комплексно з урахуванням фінансових можливостей держави і необхідності своєчасного та у повному обсязі забезпечення фінансування встановлених законодавством соціальних гарантій.

Щодо індексації пенсії

Пенсійне забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, проводиться відповідно до Закону № 796. Відповідно до статті 54 Закону № 796 пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсії у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи можуть призначатися за бажанням громадянина із заробітку, одержаного за роботу в зоні відчуження в 1986–1990 роках, у розмірі відшкодування фактичних збитків, який визначається згідно із законодавством.

Умови, порядок призначення та мінімальні розміри пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсії у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи визначаються актами Кабінету Міністрів України з відповідних питань.

Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1210 „Про підвищення рівня соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (зі змінами) затверджено Порядок обчислення пенсій особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (далі – Порядок № 1210). Порядком № 1210 визначено механізм обчислення пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсій у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи відповідно до статей 54, 57 і 59 Закону № 796, а також розміри пенсій, меншою від яких не може бути пенсія по інвалідності внаслідок Чорнобильської катастрофи (як учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС категорії I, так і потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи).

Зокрема, розміри мінімальної пенсійної виплати для осіб з інвалідністю, щодо яких встановлено зв'язок з Чорнобильською катастрофою, визначено у відсотках прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, і становлять для осіб з інвалідністю I, II та III групи, відповідно, 285 %, 255 % та 225 відсотків. У разі зміни прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, проводиться перерахунок пенсії виходячи з розміру встановленого прожиткового мінімуму.

Законом України „Про Державний бюджет України на 2021 рік” передбачено, що розмір прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, з 01.01.2021 становить 1 769,00 грн, з 01.07.2021 становитиме 1 854,00 грн, з 01.12.2021 – 1 934,00 гривні. З урахуванням нового розміру прожиткового мінімуму буде перераховано пенсії та доплати (надбавки,

підвищення, допомога), розміри яких визначаються залежно від розміру прожиткового мінімуму.

Водночас статтею 42 Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” визначено, що для забезпечення індексації пенсії щороку проводиться перерахунок раніше призначених пенсій шляхом збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, який враховується для обчислення пенсії.

У 2019 році відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 124 „Питання проведення індексації пенсій у 2019 році” (зі змінами) пенсійні виплати індексувалися на 17 %, у 2020 році відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.04.2020 № 251 „Деякі питання підвищення пенсійних виплат і надання соціальної підтримки окремим категоріям населення у 2020 році” (зі змінами) – на 11 відсотків.

З метою підвищення соціальних гарантій громадян прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 22.02.2021 № 127 „Про додаткові заходи соціального захисту пенсіонерів у 2021 році”, відповідно до якої у 2021 році індексацію пенсій буде проведено з 1 березня шляхом їх збільшення на 11 %, що відповідає 50 % показника зростання споживчих цін за попередній рік та 50 % показника зростання середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, за три календарні роки, що передують року, в якому проводиться збільшення, порівняно з трьома календарними роками, що передували року, який є попереднім щодо року, в якому проводиться збільшення.

Індексація пенсійних виплат проводиться, зокрема, особам, які були учасниками ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС.

Водночас з метою встановлення соціальної справедливості Урядом подано на розгляд Верховної Ради України проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” щодо підвищення рівня пенсійного забезпечення окремих категорій осіб” (реєстр. № 4555 від 29.12.2020), яким передбачається встановити з 2022 року рівні можливості пенсійного забезпечення для всіх учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

Зокрема, при нарахуванні пенсії по інвалідності особам із числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, щодо яких встановлено причинний зв’язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою, а також особам, які брали безпосередню участь у ліквідації інших ядерних аварій та їх наслідків, у ядерних випробуваннях, у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї і внаслідок цього стали особами з інвалідністю, і пенсії у зв’язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи за осіб з їх числа за бажанням заявника заробітну плату можна буде обчислювати з п’ятикратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня відповідного року.

У разі прийняття проекту Закону № 4555 розміри пенсій цих осіб, відповідно, зростуть.

Разом з тим потрібно зазначити, що питання підвищення рівнів соціального захисту та пенсійного забезпечення, в тому числі постраждалим громадянам, мають вирішуватися комплексно в межах чинного законодавства з урахуванням соціальної спрямованості політики Уряду, соціально-економічного становища країни та збалансування додаткових видатків з наявними бюджетними ресурсами.

Щодо виконання рішення Конституційного Суду України від 17.07.2018 № 6-р/2018 (далі – Рішення суду № 6-р)

Законом України „Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України” від 28.12.2014 № 76-VIII (далі – Закон № 76) (набрав чинності 01.01.2015) було реформовано систему пільг та компенсаційних виплат постраждалим громадянам, передбачену Законом № 796, та приведено її у відповідність до фінансових можливостей державного бюджету.

Рішенням № 6-р зміни, внесені Законом № 76 до Закону № 796, було визнано неконституційними.

Конституцією України визначено, що до повноважень Конституційного Суду України віднесено, зокрема, розв'язання питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів та інших правових актів Верховної Ради України, які розглядаються за конституційними поданнями Президента України, щонайменше сорока п'яти народних депутатів України, Верховного Суду, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Закони та інші акти за рішенням Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремій частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо було порушено встановлену Конституцією України процедуру їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності. Закони, інші акти або їхні окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність із дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення. Рішення та висновки, ухвалені Конституційним Судом України, є обов'язковими, остаточними і не можуть бути оскаржені.

Відповідно до статті 97 Закону України „Про Конституційний Суд України” Конституційний Суд України у рішенні, висновку може встановити порядок і строки їх виконання, а також зобов'язати відповідні державні органи забезпечити контроль за виконанням рішення, додержанням висновку. При цьому незалежно від того, визначено чи не визначено в рішенні порядок його виконання, відповідні державні органи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Рішенням Конституційного Суду України від 17.10.2002 № 17-рп/2002 надано офіційне тлумачення статті 75 Конституції України, згідно з яким Верховна Рада України є представницьким органом державної влади та здійснює законодавчу владу. Визначення Верховної Ради України єдиним органом законодавчої влади означає, що жоден інший орган державної влади не уповноважений приймати закони. У разі визнання неконституційним такого виду акта як закон, суб'єктом виконання є безпосередньо парламент України.

Автоматично відновлені норми законів, для реалізації яких необхідне додаткове фінансування з державного бюджету, регулюватимуть відновлені питання лише у разі наявності певних видатків з державного бюджету, що потребує внесення змін до законодавства.

Рішенням суду № 6-р було встановлено порядок його виконання лише в частині визначення редакції статей 53 та 60 Закону № 796. Водночас ним не встановлено порядку та строків виконання щодо інших положень Закону № 796, зміни до яких визнано неконституційними.

На сьогодні змін до Закону № 796 у зв'язку з прийняттям Рішення суду № 6-р щодо відновлення норм, виключених Законом № 76, не внесено.

Потрібно зазначити, що у Верховній Раді України зареєстровано проекти законів України, якими запропоновано, зокрема, відновити пільги постраждалим громадянам та потерпілим від Чорнобильської катастрофи дітям:

„Про внесення змін до Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення належних соціальних гарантій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, на виконання рішення Конституційного Суду України” (реєстр. № 1117-д від 20.01.2021);

„Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” щодо відновлення належних соціальних гарантій” (реєстр. № 3114-1 від 13.03.2020);

„Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” щодо підвищення рівня пенсійного забезпечення окремих категорій осіб” (реєстр. № 4555 від 29.12.2020);

„Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” щодо підвищення рівня пенсійного та соціального забезпечення окремих категорій осіб” (реєстр. № 4555-1-д від 25.01.2021).

З повагою
Міністр

Марина ЛАЗЕБНА

